

Lehdistötiedote 2.6.2005

Sähköinen televiestintä täyttää 150 vuotta Suomessa: 4. kesäkuuta 1855 lennätintoiminta käyntiin

Sähköisen tiedonvälityksen syntymästä tulee tänä kesänä kuluneeksi 150 vuotta Suomessa. Kesäkuun 4. päivänä 1855 valmistui ensimmäinen sähköinen lennätinlinja Pietarista Helsinkiin. Alunperin sotilastarpeisiin rakennettu lennätinverkko aloitti uuden aikakauden, jonka aikana suomalainen yhteiskunta on muuntunut ennätysvauhtia agraarivaltiosta globaaliksi informaatiotaloudeksi.

Sähkösanoma oli ensimmäinen televiestintäpalvelu, jonka suomalaiset saivat käyttöönsä. Suomi oli 1800-luvun puolivälissä autonominen suuriruhtinaskunta Venäjän keisarikunnassa ja käynnissä oli Krimin sota. Sodan uhan kasvaessa 1850-luvun alussa Venäjän keisari Aleksanteri II päätti lennätinverkon rakennuttamisesta Venäjälle sotalaitoksen tarpeisiin. Urakka oli laaja, sillä valtakunnassa ei ollut rautateitä kuin Pietarin ja Moskovan välillä.

Linja Pietarista Helsinkiin valmistui 4.6.1855. Lennätinlinjan rakennuttamisesta vastasivat Venäjän sotilasviranomaiset ja lennätintoiminta julistettiin Venäjällä, muiden Euroopan maiden tapaan, valtion yksinoikeudeksi. Venäjän lennätinhallituksen alaisina toimivat lennätinalueet, joista silloinen Suomen lennätinpiiri loi juuret nykyisen Soneran toiminnalle.

Suomessa suurin osa lennätinliikenteestä välitettiin morse-koneilla ja lennätinverkon siirtotienä käytettiin rautajohtoa. Ennen sähköistä lennätintä käytössä oli Etelä-Suomen rannikkoalueen kattanut, myös sotilastarpeisiin rakennettu optinen lennätinlinja. Tämä niin kutsuttu näkölennätin perustui merkinantolaitteeseen, jota käytettiin käsivoimin. Optista lennätintä voi verrata rautateillä käytettyihin siipiopastimiin.

Lennättimestä soittoaäniin ja mobiili-internettiin

Suomessa suhtautuminen sähkölennättimeen oli hyvin myönteinen. Lennätin mahdollisti nopeat ulkomaanyhteydet ja sen koettiin yhdistävän suomalaisia lähemmin "sivistyneeseen maailmaan" Länsi-Euroopassa. Lennätinkonttorit palvelivat yleisöä läpi vuorokauden ja lennätinkonttorien vahtimestarit toimittivat sähkösanomat vastaanottajalle kaupunkialueella.

Lennätinverkko levisi Suomessa hitaasti. Sen kehitystä ohjasivat ensisijaisesti hallinnolliset ja sotilaalliset intressit. 1860-luvun loppupuolella alkoi lennätinverkon laajentaminen sisämaahan ja vuosisadan vaihteessa myös Lappiin. Sähkösanomien hinnat alenivat tasaisesti, mutta olivat suuren yleisön näkökulmasta yhä kalliita. Esimerkiksi 20 sanaa sisältävä sähkösanoma Helsingistä Tukholmaan maksoi vuonna 1865 16,40 sen aikaista markkaa eli nykyrahassa noin 58 euroa. Uusi keksintö, puhelin, nousi lennättimen haastajaksi vuodesta 1876 lähtien ja käsivälitteinen puhelinliikenne yleistyi 1880-luvun loppupuolella.

Itsenäistyneessä Suomessa aiemmasta Suomen lennätinpiiristä muodostettiin Suomen lennätinlaitos. Posti ja lennätin yhdistettiin vuonna 1927, jolloin sai alkunsa Posti- ja lennätinlaitos.

Vuonna 1945 aloitettu telex-palvelu jatkoi vanhan lennätinverkon työtä ja syrjäytti melko nopeasti morse-liikenteen. Asiakkaat hankkivat omat telex-päätelaitteensa, jolloin sanomia ei tarvinnut enää viedä lennätinkonttoriin välitettäväksi.

Käsivälitteisestä viestinvälityksestä tilaajapohjaiseen liikenteeseen siirtyminen aloitti murroksen, jossa asiakas pystyi itse käyttämään päätelaitetta ja tavoittamaan vastaanottajan suoraan. Tästä kehityksestä oli enää lyhyt matka lennättimen nykyperillisiin, matkapuhelimeen ja internetiin, joiden avulla tietoliikenne on tänään yhteiskunnassamme läsnä luontevana, kaikkialla käytettävissä olevana mahdollisuutena.

Kutsumme toimitukseenne edustajan tutustumaan 150-vuotisjuhlanäyttelyymme torstaina 2. kesäkuuta klo 14-15 välisenä aikana, TeliaSonera Finland, Futurium, Elimäenkatu 10, Helsinki.

Lähde: Yhdistämme : Oiva Turpeinen, Telecom Finland Oy, 1996

Lisätietoja ja kuva-arkisto:

Petteri Takkula, projektipäällikkö, TeliaSonera Finland
Puh. 040 7360361
Sähköposti: etunimi.sukunimi@teliasonera.com

Lehdistöpalvelu 02040 60235

TeliaSonera

TeliaSoneran Suomen tulosityksikkö TeliaSonera Finland Oy tarjoaa tuotteita ja palveluita Sonera-brandin alla.

TeliaSonera on Pohjolan ja Baltian johtava televiestintäyrittäjä. Joulukuun lopussa 2004 TeliaSoneralla oli 15 411 000 matkaviestintäasiakasta (osakkuusyhtiöt mukaan lukien 51 359 000), 8 312 000 kiinteän verkon asiakasta ja (osakkuusyhtiöt mukaan lukien 8 943 000) ja 2 017 000 internet-asiakasta (osakkuusyhtiöt mukaan lukien 2 056 000). Kotimarkkinoiden ulkopuolella TeliaSoneralla on merkittäviä omistusosuuksia kasvavilla markkinoilla Venäjällä, Turkissa ja Euraasiassa. TeliaSonera noteerataan Tukholman Pörssissä ja Helsingin Pörssissä. Tammi-joulukuun 2004 -liikevaihto oli 81,9 miljardia Ruotsin kruunua (9,08 miljardia euroa). Työntekijöiden määrä oli 29 082.